

Key Properties

Atomic Mass	20.18
Category	Noble Gases
State at 20°C	gas
Melting Point	-248.59°C
Boiling Point	-246.046°C
Density	0.900 g/L
Electron Config	[He] 2s22p6
Electronegativity	null
Year Discovered	1898
Discovered By	William Ramsay & Morris Travers

Did You Know?

- 1 \
- 2 निऑन हा विश्वातील पाचवा सर्वात मुबलक घटक आहे परंतु पृथ्वीवर अत्यंत दुर्मिळ आहे कारण तो हलका आणि रासायनिकदृष्ट्या जड आहे, त्यामुळे तो सहजपणे अवकाशात पळून जातो.
- 3 हे सर्व उदात्त वायूंमध्ये सर्वात कमी प्रतिक्रियाशील आहे आणि इतर घटकांसह कोणतीही ज्ञात स्थिर संयुगे तयार करत नाही.
- 4 निऑन हे नाव ग्रीक शब्द 'neos' वरून आले आहे, ज्याचा अर्थ 'नवीन' आहे.
- 5 लिक्विड हेलियमच्या रेफ्रिजरेटिंग क्षमतेच्या 40 पट, लिक्विड निऑन हे एक शक्तिशाली आणि किफायतशीर क्रायोजेनिक रेफ्रिजरंट आहे.

APPEARANCE

एक रंगहीन, गंधहीन, चवहीन अक्रिय वायू जो व्हॅक्यूम ट्यूबमध्ये लाल-केशरी चमकतो.

SUPERHERO PERSONA

"द सिटी-लाइट, एक चकाचक नायक जो कोणत्याही गर्दीत चमकदार, चमकदार व्यक्तिमत्त्वासह उभा राहतो."

EVERYDAY CONNECTION

शहराच्या रस्त्यावर चमकदार, चमकणारी चिन्हे.

POP CULTURE

'ब्लेड रनर' प्रमाणे सायबरपंक शहरांची आयकॉनिक व्हिज्युअल शैली.

निऑन: चमकणारा "नवीन" वायू

निऑन हा रंगहीन, गंधहीन वायू आहे जो सामान्य परिस्थितीत कोणत्याही गोष्टीशी प्रतिक्रिया देत नाही. तो प्रसिद्धपणे अक्रियाशील असलेल्या उदात्त वायूंशी संबंधित आहे. त्याचे नाव ग्रीक शब्द निओसवरून आले आहे, ज्याचा अर्थ "नवीन" आहे - जगाला एक नवीन प्रकारची चमक देणाऱ्या घटकासाठी योग्य.

निऑन उपयुक्त का आहे?

निऑन त्याच्या चमकासाठी सर्वात प्रसिद्ध आहे, परंतु तंत्रज्ञान आणि उद्योगात त्याचे अनेक महत्त्वाचे उपयोग आहेत.

निऑन चिन्हे: जेव्हा काचेच्या नळीमध्ये निऑन वायूमधून वीज जाते तेव्हा ती चमकदार लाल-नारिंगी प्रकाशाने चमकते. यामुळे निऑन चिन्हे जगभरात प्रतिष्ठित झाली. (मजेदार तथ्य: "निऑन चिन्हे" मधील बहुतेक इतर रंग प्रत्यक्षात वेगवेगळ्या वायूंपासून येतात!)

प्रकाश आणि इलेक्ट्रॉनिक्स: बारकोड स्कॅनर आणि वैज्ञानिक संशोधनासाठी निऑनचा वापर उच्च-व्होल्टेज निर्देशक, स्विचिंग गियर आणि हेलियम-निऑन लेसरमध्ये केला जातो.

क्रायोजेनिक रेफ्रिजरंट: द्रव निऑन हे अत्यंत प्रभावी शीतलक आहे—द्रव हेलियमपेक्षा प्रति व्हॉल्यूम अधिक शक्तिशाली आणि स्वस्त देखील आहे. ते उपग्रह उपकरणे थंड करण्यासाठी आणि नासाच्या अपोलो रॉकेटला चालना देणारे द्रव ऑक्सिजन आणि हायड्रोजन देखील थंड करण्यासाठी वापरले जाते.

इतर उपयोग: निऑन हा वीज रोखणाऱ्यांमध्ये (विद्युत सुरक्षेसाठी) आणि विशेष डायव्हिंग उपकरणांमध्ये देखील भूमिका बजावतो.

नैसर्गिक विपुलता आणि इतिहास

निऑन हा विश्वातील पाचवा सर्वात मुबलक घटक आहे, परंतु पृथ्वीवर तो आश्चर्यकारकपणे दुर्मिळ आहे—वातावरणाच्या प्रति दशलक्ष भागांमध्ये फक्त १८ भाग. तो द्रव हवेच्या अंशात्मक ऊर्ध्वपातनातून मिळवला जातो.

डिस्कव्हरी (१८९८): ब्रिटिश रसायनशास्त्रज्ञ विल्यम रॅमसे आणि मॉरिस ट्रॅव्हर्स यांनी द्रव आर्गॉनचा अभ्यास करताना निऑन शोधला. द्रव बाष्पीभवन होताच, त्यांनी प्रथम उकळणारे वायू गोळा केले. जेव्हा त्यांनी नवीन वायूमधून विद्युत प्रवाह चालवला तेव्हा ते त्याच्या तेजस्वी लाल चमकाने चकित झाले—नवीन घटकाचा स्पष्ट पुरावा.

जैविक भूमिका

निऑनची कोणतीही जैविक भूमिका नाही. ते विषारी नसलेले आणि सजीवांसाठी निरुपद्रवी आहे.